

**BUSINESS
FINLAND**

RIKTLINJER FÖR BINDNINGAR

24.10.2018

INNEHÅLL

1	Allmänna utgångspunkter och principer för riktlinjer för bindningar	3
2	Bindningar	4
3	Redogörelse för bindningar	6
4	Bisyslor	8
5	Jäv	9
6	Ikraftträdande och uppdatering av riktlinjerna för bindningar	12

1 ALLMÄNNA UTGÅNGSPUNKTER OCH PRINCIPER FÖR RIKTLINJER FÖR BINDNINGAR

Helheten Business Finland bildas av Innovationsfinansieringsverket Business Finland, som är en statlig myndighet, och Business Finland Ab, som är ett hundra procentigt statsägt specialuppgiftsbolag. I dessa riktlinjer benämns de ovan nämnda aktörerna gemensamt Business Finland.

Detta dokument beskriver de centrala riktlinjer med vilka bindningar hanteras inom Business Finland. Riktlinjerna gäller i princip hela Business Finlands personal, om inte annat anges i sammanhanget. Varje personalmedlem ansvarar för sin del för att följa riktlinjerna. Dessutom gäller riktlinjerna ledamöterna i Business Finland Ab:s styrelser. Business Finland följer upp att riktlinjerna för bindningar efterlevs.

Syftet med de riktlinjer som definieras i dokumentet är att säkerställa tilltron till att Business Finlands verksamhet är jämlik, opartisk och oberoende samt att främja en transparent verksamhet. Business Finland bör se till att den allmänna tilltron till verksamhetens korrekthet och felfrihet samt bestående beslut upprätthålls. Besluten ska grunda sig på fakta som bedöms objektivt och tillbörligt.

2 BINDNINGAR

Personer som sköter uppgifter som definieras i 3 och 11 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland (1146/2017) i finansieringsverket och bolaget ska redogöra för alla sina bindningar.

2.1 FÖRTROENDEUPPDRAG OCH ARBETSUPPGIFTER

Personer som sköter de uppgifter som definieras i 3 och 11 § i ovan nämnda lag (1146/2017) i finansieringsverket och bolaget får inte verka som ledamöter i styrelsen eller ett därmed jämförbart organ, direktör eller tjänsteman i någon sammanslutning som drivs i vinstintresse utanför Business Finland. Dessutom bedöms styrelsemedlemskap i stiftelser från fall till fall.

Det är möjligt att göra undantag från denna riktlinje i följande situationer:

- om personen anställs i Business Finland för viss tid i ett exakt definierat projekt;
- personen är styrelseledamot i ett sådant bolag som inte har haft rörelseverksamhet under de föregående två åren;
- bolaget finns till för att upprätthålla personens egen yrkesskicklighet, och bolagets verksamhet har ingen koppling till Business Finlands verksamhet eller kunder;
- bolaget finns till för personens egen investeringsverksamhet (holdingbolag); eller
- ett synnerligen vägande och motiverat skäl som är jämförbart med ovan nämnda situationer.

Deltagande i vanlig förenings- eller annan allmännyttig verksamhet utgör i allmänhet inte verksamhet som omfattas av begränsningarna. Sådan är bland annat deltagande i styrelsearbetet i allmännyttiga organisationer eller bostadsaktiebolag. Samtycke till bindningar kan inte ges om personen blir jävig i sina centrala arbetsuppgifter, såvida jävet inte är sporadiskt eller tillfälligt.

Alla förtroendeuppdrag och arbetsuppgifter ska redogöras för i enlighet med förfarandet gällande bisysslor (behandlas mer ingående i kapitel 4) och situationer som är öppna för tolkning bedöms från fall till fall.

2.2 INNEHAV

Personalens innehav är möjliga, men de ska redogöras för (redogörelsen behandlas i kapitel 3). När en person utför de uppgifter som definieras i 3 och 11 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland (1146/2017) i finansieringsverket och bolaget ska han eller hon jäva sig, om han eller hon är jävig med stöd av vad som föreskrivs i förvaltningslagen (jäv behandlas i kapitel 5).

2.3 REGISTER ÖVER BINDNINGAR

Business Finlands personals bindningar förvaltas på behörigt sätt i ett register över bindningar. Registret över bindningar kan användas för att förebygga situationer där tilltron till beslutsfattandet kan äventyras. Syftet med redogörelser för bindningar är att trygga tilltron till verksamhetens oberoende och opartiskhet.

3 REDOGÖRELSE FÖR BINDNINGAR

Personer som utför de uppgifter som definieras i 3 och 11 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland (1146/2017) och Business Finlands styrelseledamöter omfattas av skyldigheten att redogöra för sina bindningar.

Bindningar som ska redogöras för är:

- ledningsuppgifter i ett företag eller annan sammanslutning (medlemskap i en styrelse eller ett därmed jämförbart organ eller en operativ ledningsuppgift)
- styrelsemedlemskap i registrerade föreningar eller stiftelser
- eventuella andra bisysslor (förfarandet gällande bisysslor behandlas mer ingående i kapitel 4)
- innehav i onoterade bolag, sammanslutningar och stiftelser
- innehav i holdingbolag
- holdingbolagets aktieinnehav i onoterade bolag

När det gäller professionella investerare omfattar bindningar som ska redogöras för även följande:

- aktier som är föremål för offentlig handel och värdepapper som berättigar till dem samt avtal och förbindelser för förvärv eller överlåtelse av värdepapper som är föremål för offentlig handel
- andelar i placeringsfonder och ETF:er (börsnoterade fonder)
- holdingbolagets aktieinnehav i värdepapper som är föremål för offentlig handel

Alla bindningar ska redogöras för. Det ska också meddelas om det inte finns några bindningar.

Det finns ingen skyldighet att redogöra för innehavsmängderna och innehavsuppgifterna är inte offentlig information som ska lämnas ut med stöd av offentlighetslagen.

Personen måste också meddela ifall det inte finns några bindningar att redogöra för. Även om det inte finns några bindningar att redogöra för, är personen trots det skyldig att följa jävsgrunderna i förvaltningslagen (jäv behandlas i kapitel 5).

Skyldigheten att redogöra för bindningar kan upphöra tillfälligt på grund av t.ex. familjeledighet eller något annat motsvarande skäl, om den berörda personen inte har möjlighet att få kundinformation under sin ledighet. Skyldigheten att redogöra för bindningar upphör vid den tidpunkt då anställningsförhållandet upphör eller någon annan omständighet som redogörelseskyldigheten grundar sig på (t.ex. medlemskap i direktionen eller styrelsen) upphör.

4 BISYSSLOR

Bisysslor avser tjänster samt avlönat arbete och uppgifter som en person har rätt att vägra. Även yrke, näring och rörelse räknas som bisysslor. Olika förtroende- och förvaltningsuppdrag i företag och sammanslutningar kan också utgöra en bisyssla.

Bisysslor kan orsaka bindningar som kan försämra tilltron till opartiskheten i beslutsfattandet eller beredningen av ärendet. Det är inte tillåtet för personalen att ta emot en sådan bisyssla eller utöva ett yrke, idka en näring eller driva en rörelse som kan vara till olägenhet för utförandet av personens arbetsuppgifter i Business Finland eller som kan äventyra personens opartiskhet. I bisysslor ska personen avhålla sig från all verksamhet som står i strid med den uppgift som personen sköter i Business Finland eller med Business Finlands verksamhets sätt.

En anmälan om bisyssla eller ansökan om bisysslotillstånd ska göras för alla bisysslor. En anmälan om bisyssla ska göras om ingen arbetstid används för bisysslan och en ansökan om bisysslotillstånd ska göras om arbetstid

används för bisysslan. Ansökan om bisysslotillstånd ska innehålla information om inkomster som fås från bisysslan. Hos Business Finland är utgångspunkten dock att bisysslor som kräver arbetstid inte ska godkännas.

Som bisyssla räknas inte sådana uppgifter till vilka Business Finland eller en statlig myndighet har utsett en person med Business Finlands samtycke. Inte heller räknas sådana förtroendeuppdrag som en person inte kan vägra som bisysslor.

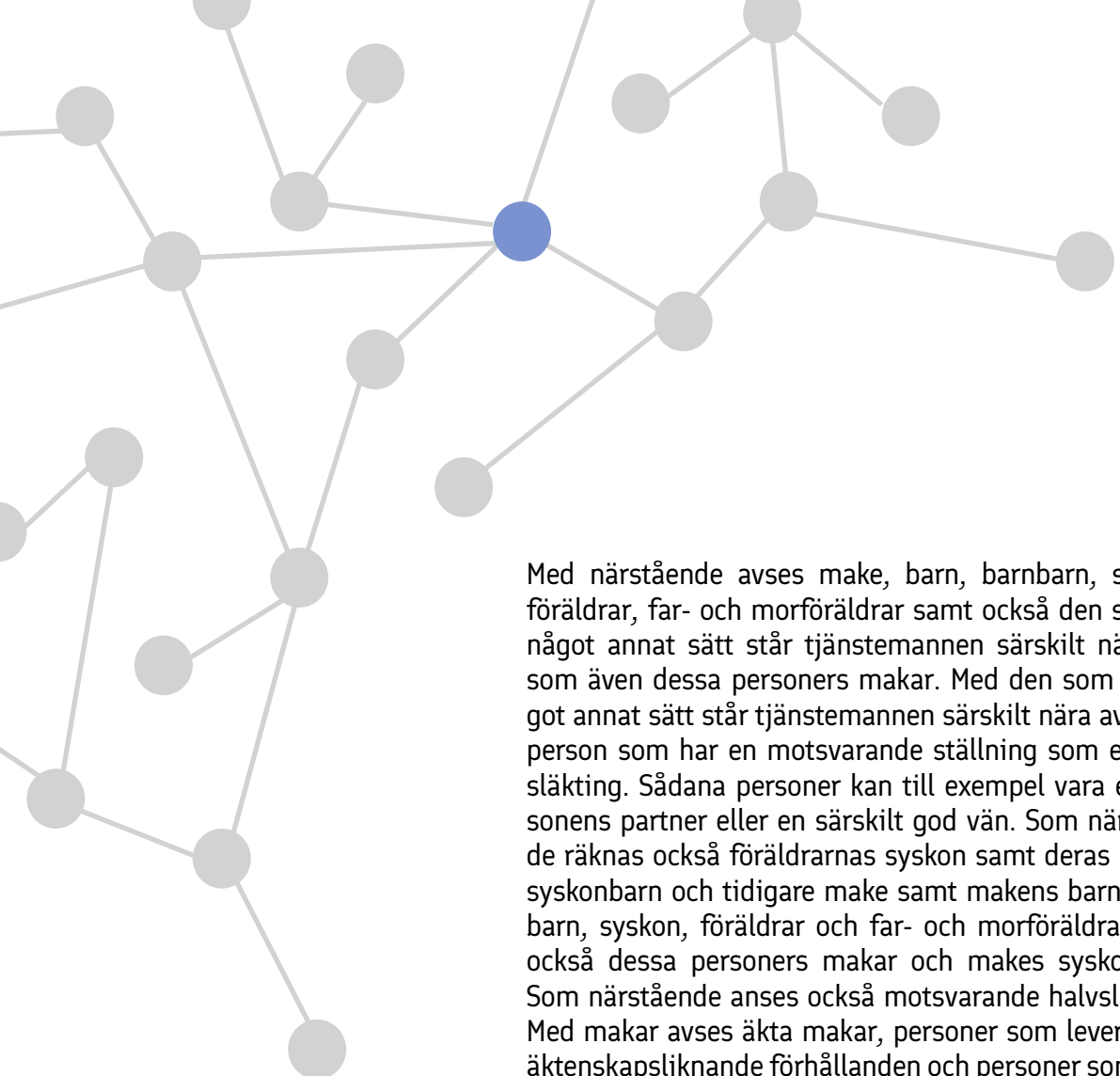
Ett bisysslotillstånd kan beviljas för viss tid eller som ett begränsat tillstånd. Ett tidigare beviljat bisysslotillstånd kan också återkallas om det framkommer omständigheter som påverkar godkännandet av tillståndet.

5 JÄV

Jävsgrunderna i förvaltningslagen tillämpas på personalen i hela Business Finland-helheten samt på styrelseledamöter, oavsett uppgift. Det är fråga om jäv när en person står i ett sådant förhållande till det behandlade ärendet som kan äventyra personens opartiskhet.

Enligt 28 § i förvaltningslagen är en tjänsteman jävig:

1. om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne är part (partsjäv),
2. om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne biträder eller företräder en part eller den för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada (ombuds- och biträdesjäv),
3. om avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne (intressejäv),
4. om tjänstemannen står i anställningsförhållande eller i sådant uppdragsförhållande som har samband med det föreliggande ärendet till en part eller till någon för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada (anställnings- och uppdragsjäv),
5. om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne är medlem av styrelsen, förvaltningsrådet eller något därmed jämförbart organ eller är verkställande direktör eller innehar motsvarande ställning i en sådan sammanslutning eller stiftelse eller sådant statligt affärsverk eller sådan statlig inrättning som är part eller för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada (samfundsjäv),
6. om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne hör till direktionen för eller något annat därmed jämförbart organ i ett ämbetsverk eller en inrättning och det är fråga om ett ärende som sammanhänger med styrningen eller övervakningen av ämbetsverket eller inrättningen (styrnings- och tillsynsjäv), ELLER
7. om tilltron till tjänstemannens opartiskhet av något annat särskilt skäl äventyras (annat särskilt skäl).

Med närstående avses make, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far- och morföräldrar samt också den som på något annat sätt står tjänstemannen särskilt nära liksom även dessa personers makar. Med den som på något annat sätt står tjänstemannen särskilt nära avses en person som har en motsvarande ställning som en nära släkting. Sådana personer kan till exempel vara en personens partner eller en särskilt god vän. Som närstående räknas också föräldrarnas syskon samt deras makar, syskonbarn och tidigare make samt makens barn, barnbarn, syskon, föräldrar och far- och morföräldrar samt också dessa personers makar och makes syskonbarn. Som närstående anses också motsvarande halvsläkting. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap.

Existensen av en jävsgrund avgörs från fall till fall. En person är tydligt jävig om han eller hon har ett privat intresse (nytta eller skada) i förhållande till det föreliggande ärendet. Intresset kan vara direkt eller indirekt. I regel är en person jävig om det föreliggande ärendet medför nytta eller skada åt honom eller henne eller närstående till honom eller henne. Dessutom är det frågan om också

i alla sådana situationer där verksamheten inte ser opartisk ut utåt.

Personer verksamma i Business Finland-helheten måste ständigt beakta eventuella jävssituationer i sitt arbete. I sådana situationer ska personerna avhålla sig från beslutsfattande, beredning, förordande och föredragning av ärendet (både när det gäller beredningen av finansieringsbeslut och Business Finlands övriga lagsadgade uppgifter). Det är viktigt att beakta jäv i verksamheten, eftersom jäv kan leda till att beslutet upphävs. För att säkerställa verksamhetens tillförlitlighet bör jäv beaktas även om jävet inte skulle påverka eller kunna påverka behandlingen av ärendet eller beslutet som ska fattas i ärendet. Om en person är jävig får han eller hon inte behandla eller närvara när det aktuella ärendet behandlas. Vid behandlingen av en begäran om omprövning är den person som fattat beslutet jävig och får inte delta i behandlingen av omprövningsbeslutet.

Personer verksamma i Business Finland-helheten bör i första hand själva avgöra om det finns jävsgrunder för honom eller henne i det föreliggande ärendet. Om en person som är anställd hos Business Finland har grundad

anledning att anta att någon annan är jävig, är han eller hon skyldig att ta upp frågan med den berörda personen eller hans eller hennes chef. Om personen har grundad anledning att anta att en annan person har gjort avsteg från de jävsgrunder som definieras i förvaltningslagen, kan han eller hon göra en anmälan anonymt via visselblåsarkanalerna.

I Business Finland är en person jävig att behandla sin föregående arbetsgivares ärenden under ett år från det att anställningsförhållandet inletts. Detta tillvägagångssätt syftar till att trygga en objektiv behandling av ärenden och likabehandling av kunder.

I princip bedöms jäv enligt situationen under ärendets behandlingstid. En situation som en tidigare jävsgrund skapat kan dock medföra jäv, även om situationen redan har upphört när ärendet börjar behandlas. Från fall till fall måste hänsyn tas till helheten och de omständigheter som inverkar på att tilltron till verksamhetens opartiskhet äventyras.

Jävsgrunderna bör också beaktas i alla upphandlingar som Business Finland gör. När det gäller upphandling är det nödvändigt att bedöma om ett eventuellt finansieringsbeslut orsakar en intressekonflikt. I detta fall måste man försäkra sig om att finansieringsbeslutet inte påverkas av eventuella beslut som fattas i upphandlingsfunktionen och att upphandlingsbeslutet inte påverkas av de finansieringsbeslut som fattats. För varje upphandling måste man dessutom försäkra sig om att alla tjänsteleverantörer behandlas lika och att enskilda tjänsteleverantörer inte gynnas på grund av personliga intressen.

6 IKRAFTTRÄDANDE OCH UPPDATERING AV RIKTLINJERNA FÖR BINDNINGAR

Riktlinjerna för bindningar har godkänts av styrelsen 24.10.2018. Business Finland Ab:s styrelse godkänner riktlinjerna efter styrelsens beslut.

Personalen ska ha ordnat frågor som rör deras bindningar på det sätt som riktlinjerna förutsätter senast i slutet av 2019. Riktlinjerna för bindningar kompletteras med mer detaljerade praktiska anvisningar, utvärderas regelbundet och uppdateras vid behov.

JÄV

JÄVSGRUNDER

Jäv bedöms från fall till fall. Subjektiv opartiskhet innebär att de egna målen eller bindningarna för den som fattar beslutet, bereder ärendet eller utför tjänsten inte får påverka behandlingen av ärendet eller utförandet av tjänsten.

Objektiv opartiskhet understryker den allmänna tilltron till behandlingen av ärendet och objektiviteten och oberoendet i beslutsfattandet.

Nedan beskrivs situationer där jäv i det föreliggande ärendet ska beaktas. Exempelen kan kompletteras vid behov.

1. PARTSJÄV

En person som är anställd hos Business Finland är jävig om han eller hon själv eller närstående till honom eller henne är part i det föreliggande ärendet.

En sådan situation kan till exempel uppstå genom att personen är part i finansieringsansökan eller att en närstående till honom eller henne är kund hos Business Finland.

2. INTRESSEJÄV

En person som är anställd hos Business Finland är jävig om avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada åt honom eller henne eller närstående till honom eller henne.

Situationer där sådant jäv kan uppstå:

- En närstående till en person som är anställd hos Business Finland äger ett företag som ansöker om finansiering eller ett företag som konkurrerar med det;
- En närstående till en person som är anställd hos Business Finland äger ett företag som är underleverantör till ett företag som ansöker om finansiering;
- En person som är anställd hos Business Finland äger aktier eller är på annat sätt finansiär i ett företag som ansöker om finansiering eller i dess underleverantörsföretag.

I förvaltningslagens tillämpningspraxis har det ansetts att en tjänsteman inte blir jävig om han eller hon äger aktier i ett börsnoterat bolag eller en andel som inte ger bestämmande inflytande (mindre än 20 %) i ett annat företag. Jäv ska dock alltid bedömas från fall till fall. Det är möjligt, trots att innehavet inte automatiskt medför jäv på grund av detta kriterium, att situationen objektivt och utifrån betraktat orsakar jäv.

För att trygga Business Finlands opartiskhet är det önskvärt att en person som är anställd hos Business Finland inte äger aktier i ett onoterat företag som är kund hos Business Finland. På samma sätt är det önskvärt att personen inte under anställningsförhållandet till Business Finland idkar sådan aktiehandel som kan betraktas som yrkesmässig verksamhet.

När det gäller intressejäv förutsätter jävet att nyttan eller skadan är synnerlig till sin art, dvs. ekonomiskt känbar eller i övrigt betydande. Nyttan kan också vara annan än ekonomisk och skadan kan också konkretiseras som olägenhet.

3. JÄVIGT BITRÄDE (OMBUDS- OCH BITRÄDESJÄV)

En person som är anställd hos Business Finland är jävig om om han eller hon eller närstående till honom eller henne biträder eller företräder en part eller den för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada.

Denna jävsgrund kan komma att bedömas i Business

Finlands verksamhet om kundrådgivningen anses ha förändrats till ett konsultförhållande.

Att sparra kunden och utmana affärsidéer är dock inte verksamhet som avses här.

En person som är anställd hos Business Finland får inte delta i behandlingen av ärendet om hans eller hennes make eller någon annan närstående person fungerar som rådgivare till en kund hos Business Finland.

Om en person som är anställd i Business Finland blev rådgivare till ett företag, skulle han eller hon sannolikt bli jävig i sitt eget arbete.

4. ANSTÄLLNINGSJÄV (ANSTÄLLNINGS- OCH UPPDRAGSJÄV)

En person som är anställd hos Business Finland är jävig om han eller hon står i anställningsförhållande eller i sådant uppdragsförhållande som har samband med det föreliggande ärendet till en part eller till någon för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada.

I enlighet med riktlinjerna för bindningar bör sådana situationer i princip inte uppstå i Business Finland. Dessutom hindrar bestämmelserna om bisysslor uppkomsten av sådana situationer, eftersom ingen får bli jävig på grund av bisysslor i sin egen befattning i sin egen position i Business Finland.

En situation där denna punkt kan bli tillämplig kunde vara t.ex. en situation där en person som är anställd hos

Business Finland arbetar som deltidsanställd timplärare vid en fakultet, institution eller motsvarande enhet vid ett universitet, och att den aktuella enheten/institutionen ansöker om forskningsfinansiering.

5. SAMFUNDSJÄV

En person som är anställd hos Business Finland är jävig om han eller hon eller en närstående till honom eller henne är medlem av styrelsen eller något därmed jämförbart organ eller är verkställande direktör eller innehar motsvarande ställning i en sådan sammanslutning eller stiftelse eller sådan offentlighetsrättslig inrättning som är part eller för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada.

Enligt riktlinjerna för bindningar får en person som är anställd hos Business Finland och som utför uppgifter som föreskrivs i 3 § och 11 § i BF-lagen inte fungera i en ställning som avses i denna punkt, med vissa undantag. Mer information finns i riktlinjerna för bindningar.

En person som är anställd hos Business Finland ska avhålla sig från behandlingen av den aktuella sammanslutningens, stiftelsens eller offentlighetsrättsliga inrättningens ärende, om hans eller hennes make eller någon annan närstående till honom eller henne är verksam i en ställning som beskrivs i denna punkt.

6. STYRNINGS- OCH TILLSYNSJÄV

Styrnings- och tillsynsjäv påverkar i Business Finland främst i uppgifter relaterade till ägarstyrning. Följaktligen kan t.ex. personer som deltar i ägarstyrningen av Business Finland Ab i finansieringsverket inte fungera som styrelseledamöter i Business Finland Ab.

Jäv för styrelseledamöterna i aktiebolagets styrelse bedöms utifrån bestämmelserna i aktiebolagslagen.

7. ALLMÄN KLAUSUL: ÄVENTYRANDE AV OPARTISKHET AV NÅGOT ANNAT SÄRSKILT SKÄL

En person som är anställd hos Business Finland är jävig om förtroendet för hans eller hennes opartiskhet äventyras av något annat särskilt skäl.

Utgångspunkten för tillämpningen av den allmänna jävsklausulen är att ett särskilt skäl är till betydelsen jämförbart med de jävsgrunder som beskrivs i punkterna 1–6 ovan. Följaktligen utgör t.ex. enbart en utomstående persons misstro mot hur en person som verkar inom Business Finland agerar ännu inte jäv på grund av den allmänna klausul, utan det måste finnas en konkret orsak till att tilltron äventyras.

Enligt den allmänna klausulen uppstår jäv inte enbart på grund av ett normalt kund- och bekantskapsförhållande.

Situationer som orsakar prövning är bl.a. sådana där en person som är anställd hos Business Finland är medlem i interna delegationer, kommittéer eller liknande sammansättningar i en organisation som ansöker om finansiering. Särskilt i situationer där den aktuella sammansättningen har haft möjlighet att påverka t.ex. ansökan om finansiering.

Även situationer där en person som är anställd hos Business Finland har en särskilt nära vänskaps-, samarbets- eller tvisterelation med eller en stark lojalitet mot en kund hos Business Finland, vilket t.ex. kan orsakas av gemensamma ekonomiska intressen, kan medföra jäv.

Deltagande i behandlingen av en tidigare arbetsgivares ärenden behandlas mer ingående i riktlinjerna för bindningar.

Andra situationer som kan medföra jäv:

- rikliga bisysslor,
- riklig traktering, ekonomisk förmån eller en dyr gåva som mottagits från en part.
 - Detta kan också leda till att rekvisitet för mutbrotts uppfylls, och följaktligen borde grunden inte bli aktuell under normala omständigheter.
- särskilda ekonomiska eller andra intressen;
- offentligt fiende- eller vänskap;
- starkt kamratskap, exceptionellt starkt känslomässigt band;
- ett pågående tvistemål i en domstol där en person

som är anställd hos Business Finland eller hans eller hennes nära släkting är part med en kund hos Business Finland eller där det har gått mindre än tre år sedan beslutet vunnit laga kraft;

- Tvåinstansjäv, vilket innebär att en person som varit anställd hos Business Finland tidigare har deltagit i behandlingen av ärendet hos en annan myndighet;
- Här avses inte Business Finlands interna processer, trots att t.ex. finansieringsprojekt behandlas på flera beslutsforum.
- gemensam vetenskaplig eller annan publiceringsverksamhet tillsammans med en kund hos Business Finland (t.ex. verkställande direktör, ägare) om det har gått mindre än tre år sedan publikationen gjorts;
- jäv på grund av chefsförhållande, där jäv medförs av att chefen är jävig i samma ärende,

Tilltron till en persons agerande äventyras inte enbart på grund av att personen är medlem i olika föreningar, medborgarorganisationer, fackföreningar, partier osv. Om en person dock tillhör en förening som kräver stark ömsesidig lojalitet av medlemmarna, finns det dock skäl att avhålla sig från behandlingen av ett sådant ärende där en medlem i samma förening är part.

Opartiskheten äventyras heller på grund av offentligt framförda åsikter.

BUSINESS FINLAND

Business Finland är en accelerator för global tillväxt. Vi skapar förutsättningar för ny tillväxt genom att hjälpa företag att internationaliseras samt genom att finansiera forskning och innovation. Våra toppexperter och den senaste kunskapen påskyndar identifieringen av marknadsmöjligheter och hjälper till att förvandla dem till internationella framgångshistorier.

WWW.BUSINESSFINLAND.FI